

Poznań, dnia 18 maja 2022 r.

**Dyrektor Izby Administracji
Skarbowej w Poznaniu**

UNP: 3001-22-058779

Znak sprawy: 3001-IWW1.0921.30.2021

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE	
Sporządzone na podstawie art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020, poz. 224).	
Nazwa i adres kontrolowanego urzędu	
3033 Urząd Skarbowy w Wągrowcu ul. Kościuszki 19a 62-100 Wągrowiec	
Naczelnik kontrolowanego urzędu	
Pan Karol Piasecki	
Imienne upoważnienie do przeprowadzenia kontroli	
Upoważnienie nr 56/2021 z 21 grudnia 2021 r., nr 1/2022 z 20 stycznia 2022 r., wydane przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu	
Wpis do książki kontroli	
Kontrola w trybie zwykłym wpisana pod pozycją nr 1/2021	
Kontrolerzy – imię, nazwisko i stanowisko służbowe/stopień służbowy	
1.	Marlena Siluk - starszy ekspert skarbowy
Data rozpoczęcia czynności kontrolnych	23 grudnia 2021 r.
Data zakończenia czynności kontrolnych	11 lutego 2022 r.
Zakres kontroli	
Przedmiot kontroli	Działania podejmowane przez organ egzekucyjny w celu wyegzekwowania zaległości.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r. Badaniem mogą zostać objęte również zdarzenia i dokumenty wcześniejsze oraz późniejsze, gdy miały związek z przedmiotem kontroli.
Kontrolowany obszar działalności	
Pobór i egzekucja	

Krajowa Administracja
Skarbowa

Cel kontroli
Sprawdzenie terminowości i prawidłowości podejmowania czynności egzekucyjnych podejmowanych w kontrolowanym okresie.
Ocena skontrolowanej działalności
Pozytywna pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.
DOKONANE USTALENIA FAKTYCZNE

1. Działania podejmowane przez organ egzekucyjny w celu wyegzekwowania zaległości

W ramach tego zagadnienia kontroli poddano terminowość i prawidłowość podejmowania czynności egzekucyjnych w kontrolowanym okresie.

Pod pojęciem terminowości podejmowania czynności egzekucyjnych należy rozumieć sprawność ich dokonywania, nie ma bowiem ustawowych terminów na ich podejmowanie, chociaż obowiązuje zasada bezzwłoczności. W art. 7 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2022 r. poz. 479, dalej: u.p.e.a.) uregulowano, że organ egzekucyjny stosuje środki egzekucyjne, które prowadzą bezpośrednio do wykonania obowiązku, a spośród kilku takich środków - środki najmniej uciążliwe dla zobowiązanego. Wskazówek można również szukać w art. 12 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 r. poz., 735, dalej: K.p.a.), w którym określono zasadę szybkości, wnikliwości i prostoty prowadzenia postępowania.

W związku z brakiem konkretnych zapisów w ustawie, istnieją trudności z ustaleniem stanu bezczynności prowadzenia egzekucji. Przyjmuje się, że podejmowanie pierwszych czynności egzekucyjnych powinno następować bezpośrednio lub niezwłocznie po zarejestrowaniu sprawy, a kolejne zgodnie z zasadą zachowania ekonomiki postępowania.

W zakresie wszczęcia egzekucji nastąpiło uregulowanie wymagań - pismem z 21 grudnia 2020 r. (znak sprawy: 3001-IEZ.4020.174.2020, UNP 3001-20-151385) Dyrektor IAS polecił niezwłoczne wszczynanie egzekucji administracyjnej po otrzymaniu tytułu wykonawczego. Dopuszczalny maksymalny termin wszczęcia to 60 dni od daty jego wpływu do urzędu.

W przypadku zbliżania się terminu przedawnienia zobowiązania, podejmowanie czynności egzekucyjnych powinno prowadzić do przerwania biegu terminu przedawnienia lub wykazać brak możliwości wyegzekwowania należności i służyć umorzeniu postępowania.

W razie stwierdzenia prowadzenia egzekucji dla zobowiązań przedawnionych podlega ustaleniu, czy wierzyciele (własny, inny US oraz obcy) dopełnili obowiązku informowania o terminie, do którego możliwe jest dochodzenie zobowiązania.

W toku postępowania egzekucyjnego mogą zaistnieć okoliczności, które uzasadniają czasowe zaniechanie prowadzenia postępowania egzekucyjnego. W sprawach takich czynności egzekucyjne powinny być podjęte niezwłocznie po ustąpieniu przyczyny zawieszenia. Zdarza się jednak, że zawieszenie maskuje bezczynność organu egzekucyjnego. Trzeba zatem ustalić, czy wierzycie (własny, inny US oraz obcy) informowali organ egzekucyjny o ustąpieniu przyczyn zawieszenia postępowania.

Sprawdzeniu podlegała zatem prawidłowość przebiegu postępowania egzekucyjnego na podstawie przepisów u.p.e.a. oraz pod kątem przestrzegania procedur wewnętrznych podczas prowadzenia egzekucji administracyjnej:

- ocena prawidłowości wystawienia przyjętego do egzekucji tytułu wykonawczego,
- sprawność podejmowania pierwszej czynności egzekucyjnej zmierzającej do zastosowania środka egzekucyjnego - zastosowanie środka egzekucyjnego,
- wszczęcie egzekucji,
- doręczenie tytułu wykonawczego,
- sprawność i systematyczność oraz prawidłowość dokonywanych czynności, z uwzględnieniem ekonomiki prowadzenia postępowania egzekucyjnego w przypadku zobowiązanych posiadających duże kwoty zaległości lub większą ilość zaległości dochodzonych w drodze egzekucji administracyjnej,
- zasadność trwania zawiesznień postępowań egzekucyjnych, skutkujących niepodejmowaniem czynności egzekucyjnych,
- podejmowanie czynności zapobiegających przedawnieniu zobowiązań podatkowych,
- podejmowanie działań zmierzających do stwierdzenia bezskuteczności / umorzenia postępowania egzekucyjnego, zwłaszcza w przypadku możliwości orzeczenia odpowiedzialności osób trzecich.

Sprawdzeniu podlegały także opisy czynności egzekucyjnych. Opis pozwala na weryfikację podejmowanych przez pracownika komórki egzekucyjnej czynności i wykluczenie sytuacji rejestrowania czynności fikcyjnych, sankcjonujących beczynność w zakresie egzekucji.

Skontrolowano wprowadzanie czynności egzekucyjnych do Egapoltax - czy na bieżąco wraz ze zdarzeniami i powodami. Wprowadzenie zdarzeń POT (potwierdzenie odbioru przez dłużnika zajętej wierzytelności), POZ (potwierdzenie odbioru przez zobowiązanego), OSW (oświadczenie dłużnika zajętej wierzytelności) wraz z powodami oraz DODP (doręczenie odpisu tytułu wykonawczego) ważne jest zwłaszcza w sprawach własnych urzędu skarbowego, w których czynności nie prowadzą w stosunkowo krótkim czasie do uregulowania całości zaległości. Dane te mają wpływ na ocenę przez WHTAX terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego i tym samym na informację zwrotną z komórki wierzycielskiej dotyczącej możliwości dochodzenia należności.

Dla potrzeb oceny poszczególnych działań podejmowanych przez organ egzekucyjny w celu wyegzekwowania zaległości dokonano wyboru próby, sporządzono 2 raporty z WHTAX - jeden dla spraw, które wpłynęły w kontrolowanym okresie, a drugi dla spraw, które wpłynęły wcześniej, ale były czynne w okresie objętym kontrolą.

Z przygotowanych raportów WHTAX wybrano po 12 spraw, czyli kontroli poddano 24 sprawy.

Spośród spraw, które wpłynęły w okresie objętym kontrolą, do próby wybrano takie, w których wszczęcie egzekucji nastąpiło z uchybieniem terminu 60 dni wyznaczonym pismem z 21 grudnia 2020 r. znak sprawy: 3001-IEZ.4020.174.2020 lub nie doszło do niego w ogóle.

Ustalono, że:

- W 1 sprawie nie doszło do wszczęcia egzekucji, ponieważ wszczęte zostało postępowanie restrukturyzacyjne - data wpływu tytułu wykonawczego - 5.01.2021 r., data dokonania pierwszej czynności egzekucyjnej - 7.01.2021 r., zawieszenie postępowania egzekucyjnego z datą postanowienia sądu - 11.01.2021 r.
- W pozostałych 11 sprawach doszło do wszczęcia egzekucji w terminach od 88 do 223 dni od wpływu tytułu wykonawczego do jednostki:

- W 1 sprawie wszczęcie egzekucji nastąpiło po 146 dniach od wpływu tytułu wykonawczego (20.04.2021 r.), na skutek doręczenia 13.09.2021 r. odpisu tytułu, jednak ani w powiązaniu z czynnością zmierzającą do zastosowania środka egzekucyjnego, ani w ramach służby. Równocześnie w Egapoltax widnieje informacja o przyspieszonym postępowaniu układowym - restrukturyzacja od 18.01.2021 r.

Według wyjaśnień kontrolowanej jednostki, należność tego tytułu obejmowała zaległości objęte postępowaniem układowym. Wobec powyższego podjęto decyzję o dostarczeniu podmiotowi upadłemu tylko odpisu tytułu wykonawczego, ponieważ egzekucji z majątku zobowiązanego nie było można już prowadzić.

Zgodnie z art. 259 ust. 1 prawa restrukturyzacyjnego (Dz.U. z 2021 r., poz. 1588), postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej układem wszczęte przed dniem otwarcia ulega zawieszeniu. Zgodnie z art 259 ust. 3 wszczęcie postępowania oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia lub zarządzenia zabezpieczenia roszczenia wynikającego z wierzytelności objętej z mocy prawa układem jest niedopuszczalne po dniu otwarcia przyspieszonego postępowania układowego.

Zatem, po powzięciu informacji o wszczęciu postępowania restrukturyzacyjnego, komórka wierzycielska nie powinna wystawić tytułu wykonawczego na zaległości objęte postępowaniem układowym. Jeśli natomiast, informacja o postępowaniu układowym otrzymana została przez wierzyciela już po wystawieniu tytułu wykonawczego, ale przed wszczęciem egzekucji, należało wycofać go z egzekucji.

Doręczenie tytułu wykonawczego i wszczęcie w ten sposób egzekucji w stosunku do należności objętej przyspieszonym postępowaniem restrukturyzacyjnym jest nieprawidłowością na mocy art. 259 ust. 3 ustawy prawo restrukturyzacyjne.

- W pozostałych 10 sprawach, zgodnie z wyjaśnieniami kontrolowanej jednostki opóźnienie wynikało w znacznej mierze z dużej ilości spraw i równocześnie wykonywania pracy zdalnie, podczas której nie można wykonać wszystkich czynności, np. drukować dokumentów:
  - W 1 sprawie obcego wierzyciela, doręczenie odpisu tytułu wykonawczego wszczynające egzekucję nastąpiło po 189 dniach, na co pewien wpływ miało wprowadzenie tytułu do Egapoltax w terminie 45 dni (dopuszczalne dla tytułów wykonawczych obcych wierzycieli). Jednak nawet uwzględniając takie przesunięcie czasowe są to nadal 144 dni (blisko 5 miesięcy) od wpływu tytułu wykonawczego, podczas których nie podjęto próby zastosowania środka egzekucyjnego.

Sprawa zakończona z kodem E15 - przekazano zgodnie z właściwością miejscową.

Bezczynność - nieprawidłowość na mocy art. 12 § 1 K.p.a. o wnikliwym i szybkim działaniu organów administracji publicznej oraz art. 7 § 1 u.p.e.a. obligującego organ egzekucyjny do stosowania środków egzekucyjnych.

- W 9 sprawach, oprócz pracy zdalnej również inne powody miały wpływ na opóźnienie we wszczęciu egzekucji:

- W 3 sprawach (223 dni od wpływu tytułu, 183 dni od wpływu tytułu i zawieszanej 5.11.2021 r. z powodu ogłoszenia wniosku o postępowanie układowe - 209 dni od wpływu tytułu), wszczęcie egzekucji nastąpiło po upływie 60 dni z uwagi na to, że zastosowane we wcześniejszych sprawach zobowiązanych środki egzekucyjne nie były skuteczne (brak pieniędzy na kontach bankowych). W związku z tym w pierwszej kolejności, zanim zastosowano te same środki, podejmowano czynności zmierzające do zastosowania innych środków egzekucyjnych.

W tych przypadkach opóźnienie we wszczęciu egzekucji należy uznać za usprawiedliwione.

- W 4 sprawach na opóźnienia we wszczęciach egzekucji wpływ miały opóźnienia we wprowadzaniu tytułów wykonawczych do Egapoltax (124 dni od wpływu tytułu wykonawczego w 1 sprawie i 142 dni w 3 sprawach), co według wyjaśnień kontrolowanej jednostki wynika z błędu technicznego popełnionego przez osobę migrującą tytuły wykonawcze - gdy tytuł został otwarty na poziomie ePUAP i jednocześnie nie został przemigrowany do Egapoltax, nie jest już widoczny później jako stan do migracji na poziomie ePUAP i dopiero w wyniku przeprowadzonej analizy, można stwierdzić, że taki tytuł nie został przemigrowany.

Wszystkie 4 sprawy zostały zakończone z kodem E0 - zapłata.

Opóźnienie w rejestrowaniu tytułów wykonawczych (powodujące opóźnienie we wszczęciu egzekucji) stanowi uchybienie na mocy pisma znak sprawy 3001-IWW1.0921.30.2021, UNP 3001-18-156721 z 18 grudnia 2018 r.

- W 2 sprawach zobowiązani dokonywali wpłat na poczet zaległości:
  - W 1 sprawie (należność gminy), 3 dni po wpływie zobowiązany dokonał wpłaty wierzycielowi przed wszczęciem ponad połowy kwoty należności, a po czynności ustalenia informacji o zobowiązanym (INFA), przy braku kolejnej wpłaty, dokonano po ok. 3 miesiącach (nieskutecznie) zajęcia rachunku bankowego i doręczenia odpisu tytułu wykonawczego, co spowodowało wszczęcie egzekucji po 88 dniach od wpływu.

Obecnie sprawa zawieszona z powodu postanowienia sądu z 1.10.2021 r. w sprawie upadłości.

- W 1 sprawie (należność gminy), ok. miesiąc od wpływu tytułu wykonawczego zobowiązany dokonał wpłaty wierzycielowi kwoty części należności, a po kolejnych 3 miesiącach rozpoczęto systematyczne stosowanie czynności egzekucyjnych (8 czynności wykonanych w okresie od 22.06.2021 r. do 16.11.2021 r.), co doprowadziło do zastosowania skutecznego środka egzekucyjnego i wszczęcia egzekucji po 132 dniach od wpływu tytułu wykonawczego.

Sprawa zamknięta z kodem E0 - zapłata.

Bezczynność - nieprawidłowość na mocy art. 12 § 1 K.p.a. o wnikliwym i szybkim działaniu organów administracji publicznej oraz art. 7 § 1 u.p.e.a. obligującego organ egzekucyjny do stosowania środków egzekucyjnych.

Spośród 12 spraw, które były otwarte w kontrolowanym okresie do sprawdzenia wybrano sprawy, które były lub są zawieszony (8 przypadków, w tym 5 zawieszonych długotrwałych), lub w których nie uległa zmniejszeniu kwota główna zaległości.

Stwierdzono, że w większości przypadków czynności egzekucyjne podejmowane były systematycznie.

Stwierdzono również:

- Brak podejmowania czynności egzekucyjnych ze względu na długotrwałe zawieszenie postępowania egzekucyjnego:
  - W 3 sprawach z powodu wielokrotnego przyznawania rat (3522 dni + zabezpieczenie hipoteką, 3487 dni + zabezpieczenie hipoteką, 2598 dni),
  - W 2 sprawach z powodu przyznania rat, bez bieżącej informacji-potwierdzających zasadność zawieszenia postępowania: 3516 dni w sprawie z US w Chodzieży (raty z 17.05.2015 r.), 1761 dni w sprawie z III US w Szczecinie (raty od 16.07.2012 r.). Tytuł wykonawczy przekazany przez Naczelnika Wielkopolskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Poznaniu 7.03.2017 r. - zawieszony i bez dołączonej decyzji ratalnej.

Brak bieżącego informowania przez wierzyciela o zasadności zawieszenia postępowania egzekucyjnego jest nieprawidłowością na mocy art. 32aa u.p.e.a. Przepis ten stanowi, że wierzyciel niezwłocznie zawiadamia organ egzekucyjny o zmianie wysokości należności pieniężnej objętej tytułem wykonawczym wynikającej z jej wygaśnięcia w całości albo w części, w szczególności, gdy wygaśnięcie jest wynikiem m.in. przedawnienia należności pieniężnej i zapłaty wierzycielowi należności pieniężnej, a także o zdarzeniu powodującym konieczność zawieszenia lub umorzenia postępowania oraz o ustaniu przyczyn zawieszenia postępowania egzekucyjnego. Wcześniej podobne regulacje znajdowały się w rozporządzeniach Ministra Finansów z 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz rozporządzeniach następczych - tzw. wierzycielskich z 31 października 2014 r. i 30 grudnia 2015 r.

Niezależnie od niewywiązywania się wierzycieli ze swoich obowiązków, organ egzekucyjny przez ponad 6,5 roku oraz 9,5 roku nie podjął kroków do wyjaśnienia kwestii długotrwałego zawieszenia postępowań egzekucyjnych, a także możliwości przedawnienia zobowiązań objętych tytułami wykonawczymi. Działanie takie pomogłoby w ewentualnym wyeliminowaniu z bazy czynnych tytułów wykonawczych spraw dotyczących przedawnionych lub uregulowanych zobowiązań.

Konieczność wyjaśnienia stanu faktycznego wynika z art. 7b K.p.a., który nakłada prawny obowiązek współdziałania w zakresie niezbędnym do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i prawnego sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli oraz sprawność postępowania.

Oznacza to przede wszystkim, że organ prowadzący postępowanie jest obowiązany zwrócić się do innego właściwego organu o podjęcie stosownego działania w sytuacji wskazanej w normie prawnej, a organ współdziałający obowiązany jest to działanie podjąć we właściwej formie (za: Joanna Człowiekowska)¹.

Nieprawidłowość na mocy art. 7b K.p.a. - brak podejmowania czynności niezbędnych do wyjaśnienia stanu faktycznego spraw, w przypadku ich długotrwałego zawieszenia.

- W 1 sprawie (tytuł wykonawczy I Mazowieckiego US, VAT za I kw./2012, wpływ 27.06.2017 r.), przed zakończeniem 22.01.2021 r. postępowania rekwizycyjnego (kod R0) nie podjęto żadnych czynności egzekucyjnych.

Stanowi to nieprawidłowość na mocy art. 12 § 1 K.p.a. o wnikliwym i szybkim działaniu organów administracji publicznej oraz art. 7 § 1 u.p.e.a. obligującego organ egzekucyjny do stosowania środków egzekucyjnych.

- W 1 sprawie, dotyczącej zaległości w podatku dochodowym za 2011 r. brak czynności egzekucyjnych w okresie od 13.06.2017 r. do 10.12.2021 r.

Według wyjaśnień oraz przedstawionej dokumentacji postępowanie egzekucyjne zostało umorzone 27.09.2017 r. z powodu bezskuteczności egzekucji (kod E9), a następnie 10.12.2021 r. podjęto je, na skutek ustalenia przez komórkę wierzycielską majątku, z którego możliwe jest dochodzenie należności. W wyniku czynności przeprowadzonych 10.12.2021 r. dokonano pobrania części należności u zobowiązanego.

Skoro postępowanie egzekucyjne zostało zakończone, do czasu anulowania zakończenia i podjęcia postępowania na nowo nie podejmowano czynności egzekucyjnych.

Zgodnie z art. 61 § 1 pkt 2 u.p.e.a. w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego z przyczyny określonej w art. 59 § 2 postępowanie egzekucyjne wszczyna się ponownie z urzędu, poprzez wydanie zawiadomienia o ponownym wszczęciu egzekucji administracyjnej, o którym mowa w § 4 - jeżeli organ egzekucyjny jest jednocześnie wierzycielem po ujawnieniu przez wierzyciela majątku lub źródła dochodu zobowiązanego,

---

¹ J. Człowiekowska. Zasada współdziałania organów administracji publicznej.

z których jest możliwe wyegzekwowanie środków pieniężnych przewyższających koszty egzekucyjne.

Tryb wszczynania takiego postępowania w Egapoltax został opisany w Instrukcji obsługi ponownego wszczęcia egzekucji w EGAPOLTAX, przygotowanej 2.09.2021 r. przez Centrum Kompetencyjne Egzekucji Administracyjnej.

W niniejszej sprawie wg zapisów w WHTAX, egzekucja została w Egapoltax wszczęta ponownie poprzez anulowanie 10.12.2021 r. zakończenia E9 z 27.09.2017 r., co na mocy ww. Instrukcji stanowi uchybienie.

- Dodatkowo stwierdzono w 1 sprawie (podatek rolny za 2/2002, tytuł wykonawczy gminy), która wpłynęła w 2008 r., dokonano 40 czynności egzekucyjnych, podejmowanych systematycznie.

W okresie 24.02.2011 r. - 7.01.2019 r. dokonano 14 czynności RNDC (relacja o niemożności dokonania czynności egzekucyjnych), w ramach których, zgodnie z opisem czynności w Egapoltax, pobierano kwoty na poczet zaległości. Jednakże, w rozliczeniu kwot w sprawie, kwoty te nie zostały uwidocznione.

Kontrolowana jednostka przedstawiła skan dokumentu „Rozliczenie uzyskanych kwot w okresie od 24.02.2011 do 7.01.2019”, zgodnie z którym suma 19 089,11 zł pobranych kwot została rozliczona na inne tytuły wykonawcze zobowiązanego.

Uchybienie na mocy zapisów podręcznika do Egapoltax, polegające na błędnym opisie zarejestrowanych w Egapoltax czynności relacji o niemożności dokonania czynności egzekucyjnych - jak do pobrania należności u zobowiązanego, w sprawie, na którą pobrane kwoty nie zostały rozliczone.

Ponadto, w sprawie zarejestrowana jest czynność z 20.01.2022 r. (WPLT), z której uzyskano kwotę, która nie została rozliczona na ten tytuł wykonawczy, więc czynność nie powinna być w tej sprawie zarejestrowana.

Według wyjaśnień kwota, wynikająca z czynności z 20.01.2022 r. została rozliczona na badaną sprawę (32,55 zł) oraz 1,68 zł, jako brakująca kwota kosztów egzekucyjnych na kolejną sprawę. Jednak w rzeczywistości rozliczenie takie miało miejsce do innej czynności z 31.12.2021 r.

Zatem czynność z 20.01.2022 r. nie powinna zostać zarejestrowana do badanej sprawy, tym bardziej, że wg oceny kontrolowanej jednostki zobowiązanie było już przedawnione, a koszty egzekucyjne zostały spłacone.

Uchybienie polegające na zarejestrowaniu w sprawie w Egapoltax czynności wpłaty kwoty przez zobowiązanego, na którą nie dokonano rozliczenia tej wpłaty.

- W pozostałych 4 sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Odnutowano także niesystematyczne rejestrowanie w części spraw w Egapoltax zdarzeń POT, POZ z powodami OSW, co powoduje, że w WHTAX czynności zajęcia nie są uwidocznione w WHTAX jako środek egzekucyjny. Skutkuje to błędnym naliczaniem terminu przedawnienia

w WHTAX dla spraw niezakończonych, a także może skutkować brakiem daty wszczęcia egzekucji.

Brak rejestracji zdarzeń POT, POZ oraz powodów OSW zgodnie z zasadami wynikającymi z podręcznika Egapoltax oraz § 5 ust. 12 Wewnętrzna procedura postępowania nr 38/2018 w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego stanowi uchybienie.

W ramach kontroli oceniono, jaki efekt przynoszą działania podejmowane przez organ egzekucyjny w celu wyegzekwowania zaległości.

W związku z przyjętym w Planie dla Izby Administracji Skarbowej na 2022 r. celem w postaci wzrostu skuteczności i efektywności poboru należności podatkowych i niepodatkowych oraz przyjętym w tym zakresie miernikiem 1.1.7 (Egzekucja), sprawdzono na podstawie danych z WHTAX, jak przedstawiała się na przestrzeni ostatnich 5 lat realizacja tytułów wykonawczych w kontrolowanej jednostce, pod kątem uzyskanych kwot wpływów.

Aby uzyskać jak najszersze spektrum oceny pracy Działu Egzekucji rozszerzono zakres spraw z objętych miernikiem (SM, CL, SP) o dostępne dane dotyczące pozostałych tytułów wykonawczych.

Sporządzono więc zestawienie wykorzystując Skoroszyt 2.7 - Realizacja tytułów wykonawczych - w przeliczeniu na osobę oraz etat, Arkusz 2: kwota wyegzekwowanych zaległości; rodzaj zobowiązanego: podmiot u którego powstało zobowiązanie, następca prawny; bez kwot ściągniętych w wyniku wykonania czynności WPLP (wpłata kwoty przez zobowiązanego wierzycielowi przed wszczęciem); typ klasyfikacji spraw różny od EA (czyli bez tytułów własnych działu egzekucyjnego); bez tytułów przekazanych w ramach rekwizycji z innego urzędu skarbowego.

Zestawienie obejmuje zatem tytuły wykonawcze, dla których organ egzekucyjny musiał dokonać czynności wywołującej skutek w postaci wpływu pieniędzy na poczet należności i obejmował większość realizowanych w komórce egzekucji tytułów wykonawczych (w tym ZUS i KRUS).

Do wyliczeń przyjęto tylko osoby, bez uwzględnienia etatów, aby wydajność dotyczyła rzeczywiście pracujących osób.

W celu uzyskania w miarę jednolitych i porównywalnych informacji, w zestawieniu nie uwzględniono danych dotyczących: Pierwszego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego i Drugiego Wielkopolskiego Urzędu Skarbowego z okresów 2017 r. - 2020 r., tj. w czasie kiedy Urzędy te prowadziły egzekucję administracyjną, a także Urzędu Skarbowego w Międzychodzie z okresu 2018 r. - 2021 r., ze względu na wykazaną ilość osób „0”.

rok	nr sprawozdania	kwota wyegzekwowana	pozycja w zestawieniu US	ilość osób w SEE	kwota wyegzekwowana w przeliczeniu na osobę	pozycja w zestawieniu US
2017	183	7 749 946,72	24/37	11	704 540,61	34/37
2018	195	8 575 391,70	21/36	11	779 581,06	34/36
2019	207	8 794 613,42	23/36	11	799 510,31	33/36
2020	219	8 156 967,36	18/36	10	815 696,74	25/36
2021	231	9 813 835,50	20/36	9	1 090 426,17	23/36

Z zestawienia wynika, że zwłaszcza w ostatnich latach 2020 i 2021, pomimo pewnego spadku całości wyegzekwowanej kwoty w 2020 r., wzrosła kwota wyegzekwowana w przeliczeniu na osobę. W tym zakresie nastąpiło przesunięcie z pozycji 33 w 2019 r. na 23 w 2021 r. w zestawieniu Urzędów Skarbowych podległych Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu.

Również pod względem ogólnej kwoty wyegzekwowanej widoczna jest tendencja do poprawy pozycji kontrolowanej jednostki na tle pozostałych Urzędów - przesunięcie z poz. 24 w 2017 r. na 20 w 2021 r.

Powyższe wyniki świadczą o ukierunkowaniu kontrolowanej jednostki w zakresie egzekucji administracyjnej na cel zwiększenia kwot wyegzekwowanych poprzez wzrost skuteczności czynności egzekucyjnych podejmowanych przez pracowników Działu Egzekucji.

2. Uregulowania wewnętrzne dotyczące kontrolowanego obszaru oraz organizacja pracy

W kontrolowanym okresie w Urzędzie Skarbowym w Wągrowcu obowiązywały:

- Regulamin Organizacyjny Urzędu Skarbowego w Wągrowcu stanowiący Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 142/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 24 października 2019 r., zmieniony
  - Zarządzeniem Nr 106/2020 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 19 sierpnia 2020 r.
  - Zarządzeniem Nr 60/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 marca 2021 r.
- Wewnętrzna procedura postępowania nr 38/2018 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wągrowcu z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego.

3. Uprawnienia do systemów informatycznych urzędu

Wszyscy pracownicy Działu Egzekucyjnego posiadają uprawnienia do systemów adekwatne do wykonywanej pracy.

4. Upoważnienia i pełnomocnictwa

Zgodnie z § 15 Zarządzenia Nr 100/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z 7 czerwca 2021 r. w sprawie zasad przygotowania i ewidencjonowania upoważnień i pełnomocnictw w Izbie Administracji Skarbowej w Poznaniu oraz podległych Urzędach woj. wielkopolskiego, aktualność upoważnień i pełnomocnictw wydawanych w Izbie i podległych Urzędach, jak i obowiązujące w tym zakresie regulacje wewnętrzne i wytyczne, stanowią element prowadzonych audytów wewnętrznych, kontroli wewnętrznych i kontroli funkcjonalnych w Izbie i Urzędach.

Stwierdzono, że na dzień dokonywania kontroli w kontrolowanej jednostce obowiązywała Wewnętrzna procedura postępowania Nr 5/2021 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wągrowcu z dnia 27 września 2021 r. w sprawie zasad przygotowywania, ewidencjonowania, przechowywania, monitorowania aktualności i utraty mocy obowiązującej upoważnień do podejmowania czynności w imieniu Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wągrowcu oraz

pełnomocnictw przygotowywanych i wydawanych w Urzędzie Skarbowym w Wągrowcu. Procedura ta, zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 2 lit. c, nie ma zastosowania do postępowań egzekucyjnych, z wyjątkiem bieżącego monitorowania i dorocznego przeglądu upoważnień.

Zgodnie z zapisem § 2 ust. 2 upoważnienia z zakresu m.in. postępowań egzekucyjnych są przygotowywane, ewidencjonowane i odwoływane (m.in. w systemach informatycznych) we właściwych merytorycznie komórkach organizacyjnych.

Kontroli poddano 7 upoważnień.

Stwierdzono, że upoważnienia zostały wystawione na podstawie art. 268a K.p.a., art. 18 u.p.e.a. oraz § 30 ust 3 Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Skarbowego w Wągrowcu nadanego Zarządzeniem nr 151/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 13 sierpnia 2021 r., w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Skarbowemu w Wągrowcu.

W upoważnieniu zawarta jest klauzula o ważności upoważnienia od dnia podpisania i utracie mocy z chwilą ustania lub zmiany stosunku pracy w zakresie realizowanych zadań albo cofnięcia upoważnienia oraz zapis o utracie mocy wcześniej wydanego upoważnienia.

Upoważnienia zostały podpisane 29 września 2021 r. przez Naczelnika Urzędu Skarbowego. Na upoważnieniach znajdują się również podpisy: potwierdzające odbiór przez poszczególnych pracowników i w 4 przypadkach Kierownika Działu Egzekucji Administracyjnej.

Wszystkie upoważnienia zostały sporządzone przez komórkę SWW (Wielosobowe Stanowisko Wsparcia) w 3 jednobrzmiących egzemplarzach: dla pracownika, Wydziału Kadr i Administracji Personalnej (egz. do akt osobowych) oraz dla Wielosobowego Stanowiska Wsparcia.

Na podstawie Rejestru upoważnień / pełnomocnictw Izby Administracji Skarbowej stwierdzono, że na dzień kontroli Naczelnikowi Urzędu Skarbowego i Zastępcy Naczelnika 20.01.2021 r. nadano upoważnienia do podpisywania poleceń pracy zdalnej_COVID-19, 29.09.2021 r. oraz upoważnienia Naczelnika do spraw pracowniczych, majątkowych i finansowych, zadań ADO, ppoż., Archiwum. Od 15.09.2017 r. Naczelnik Urzędu Skarbowego posiada także upoważnienie do przetwarzania danych osobowych.

W zakresie kontrolowanego obszaru nie stwierdzono nieprawidłowości.

5. Realizacja kontroli funkcjonalnych w obszarach działania Urzędu objętych zakresem niniejszej kontroli

W kontrolowanym okresie obowiązywało Zarządzenie Nr 167/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 15 grudnia 2018 r. w sprawie wprowadzenia procedury kontroli funkcjonalnej zmienione Zarządzeniami Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu Nr:

- 24/2019 z dnia 25 marca 2019 r.,
- 59/2019 z dnia 27 maja 2019 r.,
- 63/2020 z dnia 17 lipca 2020 r.,
- 211/2021 z dnia 25 listopada 2021 r.

Zgodnie z Planem kontroli funkcjonalnej na 2021 r., w tematyce niniejszej kontroli mieścić się temat „Długość trwania wybranych postępowań egzekucyjnych”.

Kontrole przeprowadził Naczelnik Urzędu Skarbowego w Wągrowcu.

temat	Długość trwania wybranych postępowań egzekucyjnych	
data kontroli i okres kontroli	12 i 13.04.2021 r. za I kwartał 2021 r.	5 i 6.07.2021 r. za II kwartał 2021 r.
weryfikacji dokonano na podstawie	raport z aplikacji e-Orus „Wykaz mierniki - obszar Egzekucja EG - Wykaz EG.CTP”	
data sporządzenia raportu	31.12.2020 r.	26.03.2021 r.
ilość pozycji w raporcie	2916	1789
sposób analizy i typowania próby	Porównanie dat zakończenia postępowania z ilością dni postępowania i szczegółowa analiza danych raportu. Wytypowanie do kontroli w Egapoltax spraw, w których czynności egzekucyjne prowadzono przez stosunkowo długą ilość dni (pow. 1000) lub stosunkowo dawno wystawiono tytuły wykonawcze na niewielkie kwoty.	
ilość wybranych spraw	ponad 130	ponad 100
sposób prowadzenia kontroli	Czynności dokonane w sprawach oraz bieżące odnotowywanie i realizacja wybranych spraw zostały omówione z Kierownikiem SEE. Czynności te pozwoliły ustalić ilość spraw: zamkniętych poprzez zapłatę, w których zaległości uległy zmniejszeniu oraz przygotowanych do umorzenia lub umorzonych na podstawie art. 59 § 2 u.p.e.a. (kod E9).	
ustalenia wspólne	Znaczne zmniejszenie liczby prowadzonych spraw, w których czas ich trwania przekraczał znacznie niekiedy 1000 dni. Na podstawie analizy raportu z e-Orus „Statystyka mierniki - obszar Egzekucja EG” wg stanu na 29.04.2021 r. Naczelnik Urzędu stwierdził, że czynności egzekucyjne prowadzone przez SEE przyczyniły się do m.in. do realizacji mierników egzekucji, a nawet ich przekroczenia.	
szczegółowe dane dotyczące mierników	– kwota (zł) wyegzekwowanych zaległości w okresie sprawozdawczym - 1 324 219,61, przy założonej kwocie 1 243 000. – udział tytułów wykonawczych zakończonych zapłatą w zakończonych - 98,17%, przy założonym poziomie >62%.	– kwota (zł) wyegzekwowanych zaległości w okresie sprawozdawczym - 3 213 586,09, przy założonej kwocie 2 881 000. – udział tytułów wykonawczych zakończonych zapłatą w zakończonych - 91,27%, przy założonym poziomie >62%.
zalecenia	brak zaleceń pokontrolnych	brak zaleceń pokontrolnych

Powyższe kontrole zostały przeprowadzone szczegółowo i starannie na podstawie obszernego materiału porównawczego.

Ich wyniki potwierdzają ukierunkowanie działań jednostki na egzekwowanie możliwie największych kwot zaległości.

Jednakże, na tle dokonanych w niniejszej kontroli ustaleń, brak zaleceń pokontrolnych w powyższych kontrolach funkcjonalnych świadczy, że kontrola funkcjonalna nie w pełni spełniła swojej roli.

6. Informacje dotyczące kontroli zewnętrznych oraz informacje przesyłane do wiadomości Izby Administracji Skarbowej

W okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2021 r. w Urzędzie Skarbowym w Wągrowcu nie były prowadzone kontrole zewnętrzne.

Podczas kontroli stwierdzono:

1. Doręczenie tytułu wykonawczego i wszczęcie w ten sposób egzekucji w stosunku do należności objętej przyspieszonym postępowaniem układowym jest nieprawidłowością na mocy art. 259 ust. 3 prawa restrukturyzacyjnego.
2. Bezczynność (brak podejmowania czynności egzekucyjnych), w tym przed zakończeniem postępowania rekwizycyjnego - nieprawidłowość na mocy art. 12 § 1 K.p.a. o wnikliwym i szybkim działaniu organów administracji publicznej oraz art. 7 § 1 u.p.e.a. obligującego organ egzekucyjny do stosowania środków egzekucyjnych.
3. Brak wyjaśnienia stanu faktycznego spraw, w przypadku ich długotrwałego zawieszenia - nieprawidłowość na mocy art. 7b K.p.a.
4. Opóźnienie w rejestrowaniu tytułów wykonawczych - uchybienie na mocy pisma Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu znak sprawy 3001-IWW1.0921.30.2021, UNP 3001-18-156721 z 18 grudnia 2018 r.
5. Ponowne wszczęcie egzekucji w Egapoltax poprzez anulowanie zakończenia sprawy zamkniętej na podstawie art. 59 § 2 u.p.e.a., zamiast w trybie wskazanym w Instrukcji obsługi ponownego wszczęcia egzekucji w EGAPOLTAX, przygotowanej 2.09.2021 r. przez Centrum Kompetencyjne Egzekucji Administracyjnej.
6. Błędny opis zarejestrowanych w Egapoltax czynności relacji o niemożności dokonania czynności egzekucyjnych, jak do pobrania należności u zobowiązanego, w sprawie, na którą pobrane kwoty nie zostały rozliczone.
7. Zarejestrowanie w sprawie, w Egapoltax, czynności wpłaty kwoty przez zobowiązanego, na którą nie dokonano rozliczenia tej wpłaty. Uchybienie na mocy zapisów podręcznika do Egapoltax.
8. Brak systematycznego rejestrowania w Egapoltax zdarzeń POT, POZ oraz powodów OSW - uchybienie na mocy zapisów podręcznika Egapoltax oraz § 5 ust. 12 Wewnętrznej procedury postępowania nr 38/2018 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wągrowcu z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego stanowi uchybienie.

Informacja o zgłoszonych zastrzeżeniach do projektu wystąpienia pokontrolnego

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Wągrowcu nie wniósł zastrzeżeń do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego.

Zalecenia i wnioski dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania kontrolowanego urzędu

1. Nie wystawiać tytułu wykonawczego lub wycofać go z egzekucji o ile egzekucja nie została wszczęta, po dniu otwarcia przyśpieszonego postępowania układowego, w przypadku gdy wiarytelność objęta jest z mocy prawa układem, godnie z treścią art. 259 ust. 3 prawa restrukturyzacyjnego.
2. Podejmować bezzwłocznie czynności egzekucyjne prowadzące do wszczęcia i realizacji tytułu wykonawczego, a także przed zakończeniem postępowania rekwizycyjnego, zgodnie z art. 12 § 1 K.p.a. o wnikliwym i szybkim działaniu organów administracji publicznej oraz art. 7 § 1 u.p.e.a. obligującego organ egzekucyjny do stosowania środków egzekucyjnych.
3. Wyjaśniać stan faktyczny spraw z długotrwale zawieszonym postępowaniem egzekucyjnym, w przypadku braku spełniania obowiązków przez wierzyciela o powiadamianiu organu egzekucyjnego: o zmianie wysokości należności pieniężnej objętej tytułem wykonawczym wynikającej z jej wygaśnięcia w całości albo w części, w szczególności, gdy wygaśnięcie jest wynikiem m.in. przedawnienia należności pieniężnej i zapłaty wierzycielowi należności pieniężnej, a także o zdarzeniu powodującym konieczność zawieszenia lub umorzenia postępowania oraz o ustaniu przyczyn zawieszenia postępowania egzekucyjnego (art. 32aa u.p.e.a.).
4. Rejestrować tytuły wykonawcze obcych wierzycieli:
  - wymagające ręcznego wprowadzenia do systemu - bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 2 miesięcy od daty wpływu do organu egzekucyjnego (wyłącznie w przypadku, gdy z przyczyn technicznych nie jest możliwe przekazanie tytułu wykonawczego przez wierzyciela za pośrednictwem systemu teleinformatycznego bądź z użyciem środków komunikacji elektronicznej),
  - podlegające migracji do systemu - bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 5 dni roboczych od daty wpływu do organu egzekucyjnego,zgodnie z zaleceniem Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu zawartym w piśmie z 1 czerwca 2021 r. znak sprawy 3001-IEE.4020.97.2021, UNP 3001-21-078837.
5. Wszczytać ponownie egzekucję w sprawach zamkniętych na podstawie art. 59 § 2 u.p.e.a. zgodnie z Instrukcją obsługi ponownego wszczęcia egzekucji w EGAPOLTAX przygotowaną przez Centrum Kompetencyjne Egzekucji Administracyjnej.
6. Opisywać w Egapoltax dokonane czynności zgodnie z zapisami podręcznika do Egapoltax.
7. Rejestrować w Egapoltax czynności wpłaty przez zobowiązanego tylko w tych sprawach, w których te wpłaty zostały rozliczone, zgodnie z zapisami podręcznika do Egapoltax.

<p>8. Rejestrować systematycznie zdarzenia i powody, zgodnie z zapisami podręcznika do Egapoltax oraz § 5 ust. 14 Wewnętrznej procedury postępowania nr 7/2021 Naczelnika Urzędu Skarbowego w Wągrowcu z dnia 30 grudnia 2021 r. w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego.</p> <p>9. Przeprowadzić kontrolę funkcjonalną w zakresie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień w terminie 9 miesięcy od dnia udzielenia informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oraz zobowiązuje Naczelnika Urzędu do przekazania informacji o rezultatach wdrożenia zaleceń pokontrolnych.</p>
<p>Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości</p>
<p>-</p>
<p>Pouczenie</p>
<p>Stosownie do przepisu art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020, poz. 224) oraz § 23 Zarządzenia nr 155/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 23 listopada 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego i Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu, ze zm. wprowadzonymi Zarządzeniem Nr 72/2021 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu z dnia 19 marca 2021 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach skarbowych województwa wielkopolskiego i Wielkopolskim Urzędzie Celno-Skarbowym w Poznaniu, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze, a oceny i wnioski zawarte w wystąpieniu pokontrolnym są ostateczne.</p>
<p>Termin złożenia informacji</p>
<p>W przypadku stwierdzonych uchybień bądź nieprawidłowości w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego należy poinformować Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, uchybień.</p>
<p>PODPIS DYREKTORA IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ</p>
<p>Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Poznaniu Marek Pospieski (Dokument podpisany kwalifikowanym podpisem elektronicznym)</p>

Kwalifikowany podpis elektroniczny ma skutek prawny równoważny podpisowi własnoręcznemu (art. 25 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE).

Otrzymują:

1. Adresat – elektronicznie
2. aa

Do wiadomości – wyłącznie drogą elektroniczną:

1. Z-ca DIAS – Adam Barciszewski
2. Z-ca DIAS – Magdalena Graczyk
3. Z-ca DIAS – Anna Urbaniak-Schneider
4. Z-ca DIAS – Dariusz Strugliński
5. Dział Egzekucji Administracyjnej (IEE)
6. Dział Wsparcia Zarządzania (IWZ)